

לישראל	הגנה	צבא
איו"ש	אזרחי	מנהל
הציבור	-	פניות
42422	-	תא
התשע"ז	בתמוז	כ"ב
2017	ביולי	16

לכבוד,

עו"ד ענת גונן ועביר גו'בראן דכוור

באמצעות דוא"ל: g.gonen@hamoked.org.il

באמצעות דוא"ל: mail@hamoked.org.il

הנדון: מכתבכם שכותרתו: "קפ"ק מרחב התפר 2017" - התייחסות מנהא"ז איו"ש

1. כללי-

- א. קפ"ק מרחב התפר לשנת 2017, אשר נכנס לתוקף בחודש פברואר 2017, הינו פרי עבודת מטה ארוכה, במהלכה נבחנו שינויים רבים שמטרתם שיפור ביישום הנחיות מתן ההיתרים למרחב התפר, שיפור השירות הניתן לתושבים, וייעול עבודת קציני המנהל האזרחי בתחום זה.
- ב. בדומה לתיקון הקודם של הקפ"ק, שנעשה בחודש ינואר 2014, קפ"ק זה לא נכתב בעקבות הוראות של בית המשפט אך בהחלט ברוח פסיקות בית המשפט העליון.
- ג. הקפ"ק נכתב על סמך הניסיון שהצטבר בהפעלת מנגנון ההיתרים במרחב התפר בשנים האחרונות.
- ד. כלל הוראות הקפ"ק נבחנו על בסיס ביקורת עצמית, ושונו בהתאם ללקחים שהופקו על בסיס למידה **מהטיפול המנהלי** של קציני המת"קים בעשרות אלפי בקשות להיתרי כניסה למרחב התפר מדי שנה, ועל בסיס למידה **מהטיפול המשפטי** בעשרות עתירות ומאות פניות, בנוגע להסדרי הקפ"ק השונים.

2. עיקרי השינויים-

א. הגדרות חשובות בטיפול בבקשות-

- 1) **הסמכות הגזרתית** לטיפול בבקשות שונתה מסמכות פרסונלית (כל מת"ק אחראי על טיפול בבקשות של התושבים אשר מענם מצוי בגזרתו), **לסמכות טריטוריאלית** (כל מת"ק אחראי על טיפול בבקשות למרחב התפר אשר מצוי בגזרתו). זאת לשם הבטחה כי כל מת"ק יהיה הגורם האמון על מרחב התפר המצוי בגזרתו, באופן המאפשר הכרה מעמיקה של הנעשה בגזרתו.
- 2) **שונה הפרק בדבר תפיסת היתרים**, התליית תוקפם והחרמתם, תוך התאמת הנוסח וההגדרות לנוהל הכללי בנושא החרמת היתרים, אשר נכנס לתוקף לאחרונה.

3) **שונתה ההגדרה לנלווה קטין**, באופן אשר מאפשר לבעלי היתרים מסוג מסחר, ותעסוקה חקלאית להכניס עמם קטינים מתחת לגיל 12. זאת בנוסף לבעלי היתרים מסוג חקלאי וצרכים אישיים, אשר הותר להם לעשות זאת בקפ"ק הקודם.

ב. לוחות הזמנים לטיפול בבקשות להיתרים-

1) הוארכה תקופת הזמן טרם הגשת בקשה לחידוש היתר, כך שהתושב יוכל להגיש בקשת חידוש שמונה שבועות טרם היתרו פג תוקף. הדבר נועד להבטיח שתושב לא יוותר ללא היתר לאור טיפול ממושך של המת"ק בבקשתו.

2) הוקנתה הסמכות להארכת מועד הגשת בקשה לקיום ועדת ערר או בירור רמת"ק, לרמת"ק, הקת"א או רת"ח מעברים ותפר לפי העניין. זאת לשם התמודדות עם טענותיהם של תושבים, בגין אי ידיעה בדבר סירוב בקשתם במועד.

ג. שינוי הפרק בעניין הנפקת היתרים לצרכים חקלאיים-

1) בקפ"ק המתוקן נוסח מחדש הפרק אודות היתרים חקלאיים, וזאת לשם התאמת המונחים הכלולים בו, לאלו המקובלים בדיני המקרקעין המקומיים החלים באזור.

2) הוספה מטרת היתר ייעודית של מרעה צאן במרחב התפר.

3) שונתה הגדרת עונת המסיק, כך שתחול ע"פ החלטת רת"ח מעברים ותפר, ובהתבסס על הערכה שנתית של קמ"ט, ולא בתאריכים קשיחים.

4) הגדרת המונח "צורך חקלאי", וקביעת חזקה לעניין גודל החלקה המזערי אשר מקיים צורך שכזה. הדבר נועד להקל על עבודת המת"קים בבחינת הבקשות, תוך קביעת אמות מידה ברורות, בדבר האפשרות לסרב בקשות להיתרים חקלאיים, כאשר מדובר בחלקות מזעריות.

5) הסמכת רמת"קים לקבוע, במקרים מיוחדים, ששוכר קרקע לא יימנה עם מכסת המועסקים המותרת, וזאת לאור התחייבות קודמת שלנו בעניין.

ד. שינוי אופן הנפקת היתרים למוזמנים למרחב התפר-

1) שונה אופן הגשת הבקשה בעבור מוזמנים למרחב התפר באמצעות היתר צרכים אישיים. באופן אשר מאפשר למוזמן להגיש בקשה אחת מרוכזת בעבורם במסגרת של רשימה. הדבר נעשה על מנת להקל הן על עבודת המת"ק והן על התושבים, בכדי לחסוך מכל מוזמן הצורך להגיש בקשה בעצמו לשם הגעה למאורע אליו מוזמן.

ה. תיקון נוסח והוספת טפסי קפ"ק-

1) הותאמו טפסי הבקשה לנוסח הקפ"ק החדש, תוך תיקון תרגומם לערבית. הדבר יקל על התושבים את מילוי הטפסים והבנתם.

2) הוסף טופס הודעה בדבר סיום העסקה, אשר המעסיק מחויב להגיש. הדבר נועד להקל על המעסיק את דבר ההודעה, ולמנוע תופעת הניצול לרעה של היתרים על ידי מועסקים אשר אינם עובדים עוד אצל המעסיק.

3) הוסף טופס דיווח אודות תפיסת היתר, אשר הכוח הטופס נדרש למסור לידי התושב. הצורך בטופס זה עלה לאור טענות רבות מקרב תושבים, אשר טענו כי הוחרם היתרים ללא נימוק.

1. תרגום הקפ"ק לערבית ופרסומו באתר האינטרנט של מתפ"ש.

3. לגופם של טענותיכם:

א. הטלת מגבלות על עיבוד קולקטיבי-

- 1) ראשית נזכיר כי ההתחייבות אשר נעשתה בבג"ץ 9961/03 ובג"ץ 639/04 (בג"ץ משטר ההיתרים), לפיה נתיר לקרובי משפחת החקלאי ועובדיו לסייע בעבודת עיבוד האדמה עודנה מקוימת.
- 2) מתן ההיתרים מתבסס על הקריטריונים הקבועים בקפ"ק ובהיעזר בטבלת קמ"ט חקלאות (סרגל מקצועי).
- 3) בנוסף לכך בתקופת המסיק ניתנים היתרים ביד רחבה.
- 4) לרמת"קים שיקול דעת רחב בנוגע להנפקת היתרים לבני משפחה מקרבה ראשונה של בעלי הקרקע.
- 5) בהתבסס על האמור לעיל, הרי שהעיבוד המשפחתי מתקיים.
- 6) עוד אציין כי קפ"ק מרחב התפר אינו זה המפצל את החלקות בין היורשים אלא צווי הירושה.

ב. הטלת מגבלות על רעיית צאן-

- 1) בשל נסיבות ביטחוניות הוטלו מגבלות על כניסת עדרי צאן למרחב התפר, הקפ"ק החדש בא והסדיר את כניסתם.
- 2) לצד השמירה על המסורת והתרבות באו הנהלים לשמר גם את הזכויות בעניין הקניין הפרטי של אחרים.

ג. הבירוקרטיה הכרוכה בקבלת היתרים-

- 1) ראשית נציין כי סוגיית מסירת טופס הסירוב מהרש"פ לתושב חודדה למשרדי הקש"פ הרלוונטיים, עם זאת אין בכוננתנו להתערב בנהלי העבודה הפנימיים של הרש"פ.
- 2) מהות טיפול בירור הרמת"ק בהתלייה ע"ר בטחוני הינה קבלת ההודעה הרשמית כי מדובר בהתלייה ע"ר בטחוני והפניית הטיפול בעניינו לועדת הערר.
- 3) במנהל האזרחי מונפקים עשרות אלפי היתרים למרחב התפר בשנה לשביעות רצון האוכלוסייה. מניסיוננו, הרי שלא כולם מרוצים מהמענה מסיבות כאלו או אחרות. אנו עושים את מירב המאמצים על מנת לממש את מחויבותנו לאוכלוסייה.

ד. הנגשת הקפ"ק-

- 1) מזה חודש שקובץ הקפ"ק, מתורגם לערבית, והונגש באתר המתפ"ש, לרווחת האוכלוסייה.
- 2) יש לציין כי קובץ בעברית נמצא באתר מזה שנים.

4. לידיעתך.

בברכה,

בר נאוראני, סגן
קצין פניות הציבור
לשכת ראש המנהל האזרחי